

2006-02-22

N2005/8457/NL

Näringsdepartementet*Näringslivsenheten**Johnny Kjellström**Telefon 08-405 25 49**E-post johnny.kjellstrom@industry.ministry.se*

GD Konkurrens

Registreringsenheten för statligt stöd

SPA 3, kontor 6/5

B-1049 Bryssel

BELGIEN

Sveriges synpunkter rörande statligt stöd till innovation samt på kommissionens vägledande dokument (KOM(2005) 436)

I samband med möte i rådgivande kommittén för statligt stöd i Bryssel den 7 december 2005 framförde kommissionen önskemål om medlemsstaternas synpunkter på statligt stöd till innovation. I det följande redovisas Sveriges synpunkter.

Sverige stödjer en reform av reglerna för statligt stöd så att dessa på ett bättre sätt främjar unionens konkurrenskraft, en väl fungerande inre marknad, social sammanhållning samt en hållbar utveckling och därmed bidrar till att uppnå målen inom Lissabonstrategin. Reformarbetet bör vila på en restriktiv grundsyn på statligt stöd i enlighet med målsättningen om ett ”minskat men bättre riktat statligt stöd” inom EU.

Sverige välkomnar kommissionens initiativ att ta fram ett vägledande dokument om statligt stöd till innovation. Enligt gängse definition är innovation en ny eller markant förbättrad produkt, process, tjänst, metod, system, affärsmodell eller organisation, som då den tas i bruk resulterar i avsevärda fördelar för dem som står för framställandet och/eller användarna/samhället.

Det är viktigt att ökad klarhet kan åstadkommas kring innovationsbegreppet och att väl avgränsade villkor för stöd till innovation etableras. Det är av stor vikt att tydlighet finns vad gäller regler för stöd till gemensamma forskningsmiljöer. Det är även viktigt att tillräcklig hänsyn tas till intresset att värna en sund konkurrens.

Sverige anser att ambitionerna att främja innovation bör fokusera på de nya arbetsformer som innovationsbegreppet innefattar (exempelvis nätverks-/klustersamverkan) och därmed den roll som offentliga aktörer kan ha för att tillhandahålla goda rambetingelser för sådan samverkan, t.ex. tillhandahållande av riskkapital. Sverige har de senaste åren vidtagit allt fler insatser för att stärka innovationskraften, bl.a. åtgärder som bidrar till att knyta samman högskolor, universitet och näringslivet med inriktning på projekt som befinner sig i mycket tidiga utvecklingsskeden. Ytterligare

initiativ har tagits genom gemensamma forskningsprogram inom vissa specifika nyckelbranscher, bl.a. genom stöd för kommersialisering av forskningsrelaterade idéer.

Den av kommissionen indikerade inriktningen att särskilt uppmärksamma de små och medelstora företagens specifika situation och mellanhändernas roll är därför något som Sverige välkomnar.

Sverige anser även att det finns tydliga beröringspunkter mellan stöd till FoU och demonstration, t.ex. på energiområdet, och stöd till miljöteknik, miljöinvesteringar och innovation. Statligt stöd för miljöskydd kan enligt gällande regelverk användas för att främja marknadsintroduktion efter det att principen eller den tekniska lösningen bakom en ny produkt har demonstrerats. Det är mycket viktigt att behålla och vidareutveckla dessa möjligheter, inte minst när det gäller ny teknik för förnybar energi samt produkter för energieffektivisering. En bättre samordning bör ske mellan miljöriktlinjerna och riktlinjerna för innovation och forskning och utveckling så att det inte finns några luckor. Miljöinnovation bör därför tydligare inkluderas även i riktlinjerna för innovation.

I det följande önskar Sverige peka på några frågor av särskilt intresse för den fortsatta processen.

1. Kriterier för stöd till samverkan mellan näringsliv och akademi

Sverige stödjer kommissionens ambition att öka samverkan mellan näringsliv och universitet/högskola. Det är i detta hänseende väsentligt att skapa enklare och tydligare regler för stöd till starka forskningsmiljöer, s.k. Centers of Excellence. Sverige ser sådana insatser som en mycket effektiv samarbetsform mellan industri, universitet och högskolor och andra intressenter. Även rent administrativt fungerar denna modell bra p.g.a. att ansökningarna om stöd snabbt kan behandlas av den nationella myndigheten.

Denna samarbetsform ger ett mervärde för både deltagande företag och universitet och högskolor. Den utmärks av långsiktighet, gemensamma övergripande prioriteringar hos deltagarna, reellt samarbete mellan deltagarna och en mängd multilaterala projekt där flera företag och organisationer kan delta. Modellen är administrativt effektiv eftersom beslut av finansiären inte behöver fattas för varje projekt.

Stöd till denna typ av forskningsmiljöer skulle kunna baseras på följande villkor:

- Stöd får lämnas till forskningsmiljöer vid universitet och högskolor och institut. Mottagare av stödet bör vara ett universitet, en högskola eller ett forskningsinstitut.
- Den forskning som bedrivs skall utgöras av grundforskning och/eller behovsmotiverad forskning.
- Stöd får utgå under högst tio år till samma forskningsmiljö och uppgå till högst 75 % av de totala kostnaderna.

- Bidrag från näringslivet kan ske genom både direkt (medfinansiering) och indirekt stöd (t.ex. genom personal, lokaler etc).
- Universitet/högskolan/forskningsinstitutet och intressenterna skall ha ett reellt forskningssamarbete, d.v.s. det skall inte röra sig om ren uppdragsforskning.
- Alla deltagande skall ha rätt att få tillgång till resultatet av det gemensamma arbetet.
- Innan samarbetet startas skall berörda aktörer informeras så att de kan anmäla sitt intresse att delta.

2. Icke-teknisk innovation och tjänsteinnovation

Sverige ställer sig positiv till stöd till icke-teknisk innovation och tjänsteinnovation, men tydliga kriterier bör finnas. För att stöd skall kunna utgå bör t.ex. investeringen var förenad med en påtaglig risk för företaget. Det finns emellertid svårigheter i att formulera kriterier för innovations- och FoU-satsningar på tjänster. Detta beror bl.a. på att tjänstesektorn är mycket diversifierad.

Tjänstevärlden är stadd i en stark omvandling och internationalisering. EU:s tjänstedirektiv är ett exempel på detta. När det gäller produktionsanknutna innovationer är demonstrationsprojekt värdefulla jämte metoder och verktyg som kan nyttjas av konsultsektorn. På konsumtionssidan kan statligt stöd stimulera kvalitetsfrämjande interaktion mellan tjänsteproducent och tjänstekonsument. Innovativ tjänsteutveckling behövs inom många nuvarande och framtida tillväxtområden. Tjänsteinnovation kan vara ett effektivt verktyg för att nå tillväxt.

3. Stöd till stora företag

Enligt Sverige bör statligt stöd till innovation främst vara avsett för små och medelstora företag. Det är dock oundvikligt att stora företag ingår för att få innovationsprocesser till stånd. Kriterier för att stora företag skall kunna erhålla stöd bör vara att de ingår i nätverk (t.ex. kompetenscentran) och inom dessa samverkar med små och medelstora företag samt att konkurrenssnedvridningar motverkas.

Ett mervärde finns då stora företag utgör innovationsmotorer och en trygghet för mindre företag att våga satsa. Innovationsinvesteringar kan även leda till att fler företag skapas genom att stora företag knoppar av i mindre företag.

4. En samordnad gruppundantagsförordning

Kommissionen har slutligen frågat om det är medlemsstaternas önskemål att en samordnad förordning för gruppundantag tas fram. Sverige ser flera fördelar i en sådan lösning och ställer sig därför positiv till en samordnad gruppundantagsförordning.